

سازمان حفاظت محیط زیست
اداره کل حفاظت محیط زیست استان همدان
اداره حفاظت محیط زیست شهرستان همدان

ریاست جمهوری

تاریخ: ۱۴۰۳/۱۱/۱۷

شماره: ۱۴۰۳/۰۱/۱۵۰۲۶

پیوست: دارد

«عزم ملی برای هوای پاک با انرژی تجدیدپذیر»

ریاست محترم دانشگاه بوعلی سینا همدان
ریاست محترم دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان
ریاست محترم موسسه آموزش عالی عمران و توسعه همدان
ریاست محترم جهاد دانشگاهی واحد همدان

موضوع: ارسال اولویت های پژوهشی محیط زیستی

با سلام و احترام

بدینوسیله به پیوست فهرست اولویت های پژوهشی اداره کل متبوع به منظور دستیابی به پژوهش های مرتبط و مورد نیاز و نیز نشست ها و گفتمان های علمی در این زمینه برای استحضار و صدور دستور به حضور ارسال می گردد. خواهشمند است نتیجه اقدامات صورت گرفته به این اداره ارسال گردد.

فاطمه موسوی موید

رئیس اداره حفاظت محیط زیست شهرستان همدان

رونوشت:

- سرپرست محترم اداره کل حفاظت محیط زیست استان همدان بازگشت به نامه شماره ۲۲۷۰۸ مورخ ۱۴۰۳/۷/۱۸ برای استحضار

اولویت های پژوهشی معاونت محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی اداره کل حفاظت محیط زیست استان همدان

- ۱- مکان‌سنجی استقرار سامانه پایش آنلاین جمعیت حیات وحش و برخی پارامترهای زیستی مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست با استفاده از تصاویر هوایی، ماهواره‌ای و داده‌های مکانی (مطالعه موردی: لشگردر ملایر و خانگرمز توپسرکان)
- ۲- انجام مطالعات ارزشگذاری اقتصادی مناطق تحت مدیریت حفاظت محیط زیست استان.
- ۳- مطالعه و بررسی چالش‌ها و مشکلات روش‌های حفاظت فعلی مناطق تحت مدیریت و ارائه راهکار و روش‌های نوین.
- ۴- مطالعه و شناسایی کریدورهای استانی و بین‌استانی حیات وحش.
- ۵- استفاده از فناوری‌های نوین برای شناسایی، پیشگیری و کنترل بیماری‌های گونه‌های گیاهی و جانوری در زیستگاه‌های تحت مدیریت
- ۶- توسعه اطلاعات فنی و استفاده از روش‌ها و تجهیزات جدید نظیر GIS، پهباد، پاراگلایدر، دوربین‌های مدار بسته، چیپ‌ست جهت ردیابی ماهواره‌ای حیوانات، و ... در ارزیابی، پایش و حفاظت از مناطق تحت مدیریت و سایر زیستگاهها
- ۷- مطالعه و پژوهش عادات، رفتار، تغذیه و تولید مثل گونه‌های جانوری استان
- ۸- تهیه بانک اطلاعاتی پستانداران استان؛ تعیین وضعیت پراکنش، تعیین موقعیت‌های شناخته شده فعلی و تهیه نقشه پراکندگی دقیق برای هر گونه
- ۹- به‌روزرسانی بانک اطلاعاتی پرندگان استان؛ شناسایی، تعیین وضعیت پراکنش، تعیین موقعیت‌های شناخته شده فعلی و تهیه نقشه پراکندگی دقیق برای هر گونه
- ۱۰- مطالعه و بررسی زیستی و پراکنش گونه‌های جانوری در معرض تهدید استان و ارائه برنامه‌های مدیریت حفاظت با توجه به روش‌های نوین
- ۱۱- مطالعات در خصوص روش‌های نوین مقابله با خشکسالی در مناطق تحت مدیریت
- ۱۲- پهنه‌بندی ریسک حریق در مناطق چهارگانه تحت مدیریت حفاظت محیط زیست استان همدان با استفاده از تحلیل تصاویر ماهواره‌ای.
- ۱۳- بررسی امکان نصب سنسورهای هشدار دهنده حریق در مناطق تحت مدیریت استان و تعیین میزان کارایی آن
- ۱۴- تهیه شناسنامه ژنتیکی گونه‌های گیاهی و جانوری در معرض تهدید

- ۱۵- تعیین روش های استاندارد قابل تعمیم برآورد جمعیت حیات وحش قابل بهره برداری با توجه به شرایط زیست گاهی و گونه ها به منظور دستیابی به اطلاعات پایه مبتنی بر روش های علمی قابل اتکاء.
- ۱۶- تعیین راهکارهای توسعه مشاغل جایگزین به منظور کاهش وابستگی معیشتی و بهره برداری مستقیم از منابع زیستی (معیشت های پایدار جوامع محلی و کاربرد های سازگار با اهداف حفاظت).
- ۱۷- تعیین روش های حفاظت نوین مناطق بر پایه مدل های جهانی موجود.
- ۱۸- بررسی فیزیولوژی تولید مثل و تعیین ویژگی های سیکل تولید مثلی گونه های جانوری در طبیعت و در اسارت با اولویت گونه های جانوری در معرض تهدید و انقراض.
- ۱۹- تعیین وضعیت پراکنش، تعیین موقعیت های شناخته شده فعلی و تهیه نقشه پراکنش دقیق برای هر گونه.
- ۲۰- بررسی علمی روش های سرشماری و تجزیه و تحلیل آماری گونه های جانوری و ارائه آخرین متدهای علمی سرشماری در این زمینه.
- ۲۱- بررسی، تحقیق و تعیین فون انگلی و میکروبی گونه های جانوری وحشی شاخص در حیات وحش.
- ۲۲- بررسی تاثیرات اقلیمی بر زیست گاه ها و فعالیت های معیشتی جوامع بومی در مناطق تحت مدیریت.
- ۲۵- مطالعات فونستیک و فلورستیک مناطق تحت مدیریت سازمان با اولویت گونه های در معرض تهدید و یا گروه های تاکسونومیک کمتر مطالعه شده در مناطق مورد اشاره.
- ۲۳- انجام مطالعات سیستماتیک و آسیب شناسی نمونه های موزه تاریخ طبیعی، بیومتری، شناسایی، بازبینی و استحکام بخشی آنها بر اساس روش های نوین.
- ۲۴- تعیین نقش و اثرگذاری قرق های اختصاصی و شکارگاه های خصوصی در حفاظت از حیات وحش (بررسی و پتانسیل سنجی استان)
- ۲۵- رفتار شناسی، نصب ردیاب و مطالعه در خصوص گستره پراکندگی حیات وحش استان
- ۲۶- شناسایی مهمترین کریدورهای زیست گاهی گونه های جانوری حیات وحش با اولویت مناطق تحت مدیریت استان و شناسایی عوامل محدود کننده بهره برداری از این مناطق و نحوه اتصال آنها به یکدیگر.
- ۲۷- مطالعه ظرفیت برد چرای دام اهلی در زیست گاه های حساس و مناطق تحت مدیریت استان و بررسی اثرات سوئ ناشی از تعلیف احشام در زیستگاه های استان.
- ۲۸- بررسی اثرات فعالیت های معدنی بر زیستگاه های حیات وحش استان با اولویت مناطقی تحت مدیریت و ارائه راهکارهای کاهش اثرات منفی.
- ۲۹- تعیین ظرفیت برد زیستگاه های طبیعی و مناطق تحت مدیریت با اولویت گونه های جانوری در معرض تهدید.

- ۳۰- بررسی اثرات آبخیزداری و آبخوان داری در مناطق تحت مدیریت و مناطق آزاد
- ۳۱- بررسی اثرات سوئ ناشی از طرح های عمرانی در تخریب زیست گاه های طبیعی در مناطق تحت مدیریت.
- ۳۲- بررسی مقایسه ای اثرات سوئ ناشی از گرد و غبار در مناطق تحت مدیریت و مناطق آزاد و پهنه بندی مناطق تحت مدیریت از نظر کانون های گرد و غبار.
- ۳۳- بررسی اثرات ناشی از فرسایش آبی و بادی در مناطق تحت مدیریت.
- ۳۴- بررسی اثرات ناشی از تغییر کاربری اراضی در مناطق تحت مدیریت.
- ۳۵- بررسی تاثیر مناطق حفاظت شده در کاهش بلایای طبیعی (سیل، فرسایش و ...) و مقایسه آن در مناطق آزاد.
- ۳۶- بررسی وضعیت تنوع زیستی استان در سطوح زیستگاه، گونه ای و ژنتیکی
- ۳۷- بررسی میزان تاثیرات عوامل تهدید کننده گونه ها و زیستگاه های آنها و ارائه راهکارها و برنامه های حفاظتی.
- ۳۸- مطالعه و بررسی جمعیت شناختی، بوم شناختی و زیست شناختی گونه های گیاهی و جانوری حیات وحش
- ۴۶- بررسی، مطالعه و ارائه راهکارهای پیشگیرانه بیماری های شایع در حیات وحش
- ۳۹- بررسی علل و تاثیرات پدیده های نوظهور نظیر تغییرات اقلیم، گرد و غبار و خشک شدن تالاب ها بر روی تنوع زیستی و ارائه راهکارهای مدیریتی
- ۴۰- به کارگیری دانش روز برای مدیریت بانک ذخایر ژنتیکی گونه های گیاهی و جانوری خشکی و آبی در مناطق تحت مدیریت سازمان و هماهنگی با سایر بانک های ژن ملی و منطقه
- ۴۱- بررسی و توان سنجی منابع عرصه های طبیعی استان جهت افزایش سطح مناطق تحت مدیریت سازمان.
- ۴۲- مطالعه روش های کاهش اثرات حوادث غیر مترقبه طبیعی در مناطق حفاظت شده کشور اعم از آبی و خشکی
- ۴۳- تدوین شاخص های پایداری اکوسیستم های آبی و پیشنهاد برنامه های پایش اکوسیستم های آبی استان
- ۴۴- بررسی وضعیت اکوسیستمی رودخانه های منتهی به تالاب های استان
- ۴۵- مدیریت آب مورد نیاز برای پایداری اکولوژیکی و بازسازی و احیای اکوسیستم های تالابی استان.
- ۴۶- امکان سنجی احیاء، تکثیر و معرفی گونه های خاص و مهم به زیستگاه های اصلی (گونه های آهو- میش مرغ و ...).
- ۴۷- مطالعه گونه های جانوری مهاجم و روش های کنترل آنها (ارائه راهکار جهت مدیریت حیوانات آسیب رسان و کاهش خسارات ناشی از آنها)

۴۸- ارزیابی مطلوبیت زیستگاهها و پویایی شناسی جمعیت گونه ها با بهره مندی از اطلاعات جغرافیایی و عکس های هوایی

۴۹- شیوه های درمان و پیشگیری بیماریهای شایع در گونه های حیات وحش

۵۰- بررسی جامع زیست محیطی گیاهان مناطق تحت مدیریت

۵۱- حفاظت مشارکتی تنوع زیستی استان به طریق مناسب و با تاکید بر جوامع محلی و دستورالعمل های سازمان حفاظت محیط زیست.

۵۲- امکان سنجی و مکان یابی زیستگاه مناسب برای معرفی مجدد آهو و میش مرغ به زیستگاه های طبیعی استان.